

Економіка та управління національним господарством

<https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-1-12>
УДК 336.1:336.22
JEL E62, E64, F36, G15

Т. Г. Васильців, О. П. Мульска, Н. В. Василечко

Стратегічні пріоритети державної політики протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій

Системна криза банківського сектору та кредитної компоненти фінансової безпеки, нестабільний валютний курс, нерозвинуті парабанківський фінансовий сектор і фондовий ринок, зростання обсягів боргових зобов'язань України, низький рівень фінансово-економічної ефективності суб'єктів реального сектору економіки є екзистенційними передумовами для формування та реалізації державної політики зміцнення фінансової безпеки України шляхом протидії ухиленню від сплати податків із використанням офшорних зон. Обґрунтовано стратегічні пріоритети державної політики зміцнення фінансової безпеки держави та їх узгодження з політикою протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних зон. Ідентифіковано чотири структурні зміни (зрушення), що мають відбутися у визначеному напрямі, з яких пріоритетною є зміцнення бюджетної компоненти фінансової безпеки країни. Надалі слід забезпечити акумулювання в країні капіталу, який буде використовуватися в банківській та парабанківській фінансових системах. Третім напрямом державної політики у сфері протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій визначено покращення боргової безпеки держави. Четвертий напрям державної політики вбачається у зміцненні фінансової безпеки держави засобом посилення фінансової безпеки суб'єктів реального сектору економіки. Метою державної політики зміцнення фінансової безпеки визначено зміцнення фінансової безпеки України шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій. Авторами обґрунтовано напрями посилення фінансової безпеки країни як складові мети державної політики, які узгоджені з відповідними стратегічними завданнями. На основі авторської моделі державної політики визначено стратегічні пріоритети державної політики деофшоризації економіки України шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій.

Ключові слова: фінансова безпека держави, стратегічні пріоритети, офшорні юрисдикції, ухилення від сплати податків.

Постановка проблеми. Друга половина ХХ ст. ознаменувалася розвитком процесів глобалізації, у т. ч. фінансової, появою та подальшим активним впровадженням нових інструментів виведення капіталу за кордон та ухилення від сплати податків, зокрема із застосуванням офшорних юрисдикцій як ефективного методу «планування» податків задля їх «оптимізації» (повного або часткового ухилення). Вітчизняні підприємства також активно використовують офшорні юрисдикції з метою ухилення від сплати податків (близько 14-17 млрд дол. США щорічно [1]), що призводить до зменшення надходжень податкових платежів до бюджету, скорочення валютної виручки для балансування курсових коливань, пригнічення конкуренції та «чесного» бізнесу.

Використання суб'єктами господарювання офшорних юрисдикцій для ухилення від сплати податків призводить до значного послаблення бюджетної та валютної складових фінансової безпеки, а також нарощування ризиків і загроз банківської, боргової, грошово-кредитної безпеки, безпеки небанківського фінансового сектору країни, що потребує обґрунтування стратегічних пріоритетів державної політики деофшоризації національної економіки.

Аналіз останніх досліджень. Питанням фінансової безпеки держави, її складових, ризиків і загроз, а також державної політики забезпечення фінансової безпеки держави присвячені дослідження багатьох науковців, однак

© Т. Г. Васильців, О. П. Мульска, Н. В. Василечко, 2020.

праці Р. Августина [2] відрізняються комплексним теоретико-методологічним базисом. В. І. Волошин і Т. Г. Васильців [3] не лише обґрунтували теоретичні засади, але й зосередилися на прикладних аспектах і принципах удосконалення механізмів зміцнення безпеки підприємництва у системі безпеки національної економіки на сучасному етапі розвитку країни. Саме з урахуванням цих аспектів актуалізувалася потреба в обґрунтуванні основ фінансової безпеки країни, її системи, а також розробленні стратегічних засобів формування ефективної державної політики зміцнення фінансової безпеки держави шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій.

Основні напрями запобігання виведенню капіталів з України через використання офшорних юрисдикцій, а також механізми уникнення від сплати податків були обґрунтовані такими науковцями, як Т. А. Тищук, А. М. Павлова, Д. О. Махортих [4]. Акцент на проблемах фінансової безпеки України, впливу інтенсивності використання офшорних схем на фінансовий сектор економіки поставив О. С. Власюк [5]. Значна увага науковців приділяється питанням обґрунтування інструментів виявлення зловживань суб'єктами бізнесу щодо ухилення від сплати податків із застосуванням для цього офшорних схем [6; 7]. На основі аналізу світових практик С. В. Глуценко і М. О. Казакова аргументують, що ефективними механізмами боротьби з ухиленням від сплати податків є державні реєстри прав власності та роздільне оподаткування [8].

У 2017 р. Україна приєдналася до плану Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо протидії розмиванню податкової бази й виведенню прибутку з-під оподаткування (План BEPS). У науковому дискурсі постали питання щодо необхідності визначення ефективних правил оподаткування контрольованих іноземних компаній [9], механізмів регулювання трансфертного ціноутворення та мінімізації ризиків, які виникають під час його використання [10].

Отже, в Україні практично відсутні результати досліджень, де б питання ухилення від сплати податків та державної політики протидії цим процесам узгоджувалися б із механізмами та інструментами державної політики забезпечення фінансової безпеки держави.

Метою статті є обґрунтування стратегічних пріоритетів державної політики зміцнення фінансової безпеки держави шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій.

Основні результати дослідження. Стан фінансової безпеки України на нинішньому етапі її соціально-економічного розвитку недостатній. Системна криза все ще характерна для банківського сектору і кредитної компоненти фінансової безпеки; нестабільним (як у бік зростання, так і в бік спаду) залишається курс гривні відносно базових валют; украї слабкими й нерозвинутими є позиції парабанківського фінансового сектору та фондового ринку; наростають обсяги боргових зобов'язань країни; незадовільними є фінансово-економічна ефективність і фінансовий стан суб'єктів реального сектору економіки та ін.

До послаблення фінансової безпеки України призвів вплив низки чинників (об'єктивних та суб'єктивних, внутрішнього та зовнішнього характеру). Серед них особливо загрозливими (в тому числі з огляду на те, що виходять за межі фінансової безпеки, деформують засадничі положення функціонування національної економіки) є ті, що «підривають» систему зсередини, могли б бути контрольованими і, відповідно, нівельованими, пов'язані з корупцією та неефективністю системи державного управління і контролю, мають критично великі масштаби.

Виходячи із зазначеного, метою державної політики у визначеному нами фокусі проблеми має стати зміцнення фінансової безпеки України шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій.

Стратегічні пріоритети державної політики протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій

Таке формулювання мети, щоправда, дещо узагальнене, потребує уточнення, в яких саме напрямках і сферах буде досягатися позитивний ефект, адже високий рівень офшоризації вітчизняної економіки передусім позначається (негативно) на таких складових фінансової безпеки країни, як бюджетна, грошово-кредитна, боргова, а також безпека суб'єктів господарювання.

Таким чином, досягнення генеральної мети державної політики в аналізованій сфері значною мірою визначається та корелює з реалізацією зазначених її складових, які у більш деталізованому вигляді перетворюються на стратегічні завдання державної політики. Вони, своєю чергою, узгоджуються зі стратегічними пріоритетами державної політики. Такою ми вбачаємо логіку обґрунтування стратегічних пріоритетів державної політики зміцнення фінансової безпеки України через протидію ухиленню від сплати податків з використанням офшорних зон (рис. 1).

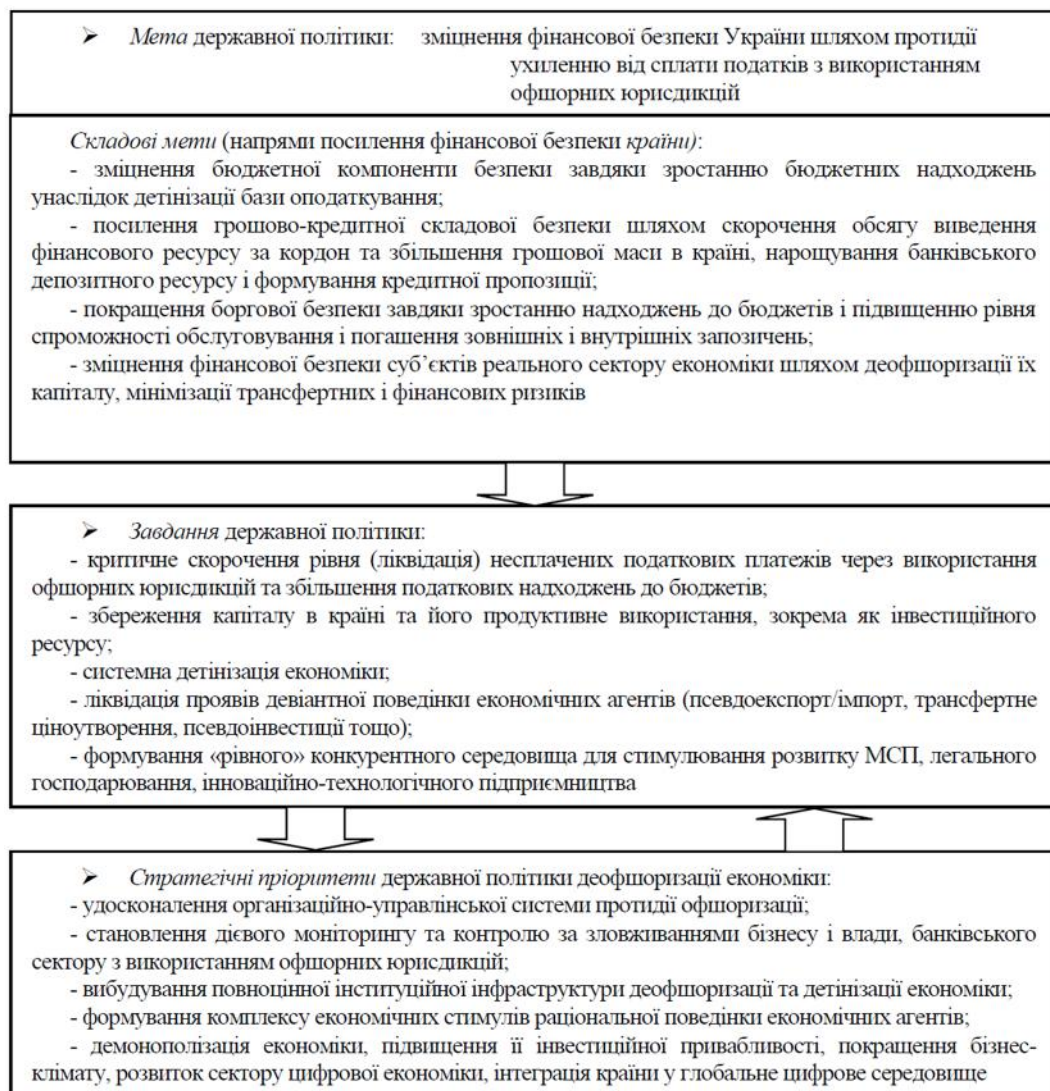

Рис. 1. Стратегічні пріоритети державної політики протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій

Джерело: авторська розробка.

Стратегічні завдання державної політики орієнтовані передовсім на: 1) зменшення обсягів та рівня несплачених податкових платежів через використання офшорних юрисдикцій, збільшення завдяки цьому податкових надходжень до бюджетів; 2) збереження капіталу в країні та його продуктивне використання, зокрема як інвестиційного ресурсу; 3) системну детінізацію економіки як значно ширшого процесу зі структурно-функціональним (протидія всім формам і видам діяльності поширення тіньових оборудок), інституційно-організаційним (протидія тінізації у всіх інституційних та організаційних сферах), елементно-ресурсним (всі рівні, форми, цілі, механізми та інструменти регулювання) компонентами; 4) протидію проявам девіантної поведінки економічних агентів. За такого підходу деофшоризація дає нові потужні синергічні ефекти в межах комплексної державної політики детінізації національної економіки.

Передовсім якість та ефективність державного управління у будь-якій сфері суспільного життя залежить від наявності та якості організаційно-управлінської системи керування процесами. Щодо аспектів оподаткування, експорту / імпорту, розрахунків за відповідними операціями резидентів і нерезидентів, функціонування банківської та фінансової системи, господарської діяльності тощо, то в Україні вони безпосередньо визначаються та регулюються Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державною службою фінансового моніторингу України, Комісією з питань цінних паперів та фондового ринку України, Державною фіскальною службою України, Державною митною службою України.

Позитивно, що при Державній фіскальній службі України є Департамент трансфертного ціноутворення та міжнародного оподаткування. Але фактично це єдиний державний орган, завдання якого безпосередньо пов'язані з плануванням та організацією державної політики відносно протидії ухиленню від сплати податків із застосуванням офшорних юрисдикцій. Адже структур з такими прямими функціями немає при Міністерстві фінансів України, Державній службі фінансового моніторингу України, Національному банку України, Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що вважаємо недоліком вітчизняної організаційно-управлінської системи планування і реалізації державної політики деофшоризації та детінізації економіки.

Вважаємо, що такий орган на рівні центральної виконавчої влади мав би бути створеним або реорганізованим на базі одного з чинних департаментів при Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Його головні завдання – ініціювання змін у межах державного регулювання економіки, координація діяльності інших державних структур з протидії ухиленню від оподаткування з використанням офшорних зон, моніторинг стану та ефективності реалізації державної політики, поінформування громадськості та бізнесу про успіхи в частині протидії фінансовим злочинам, викриття інформації про фізичних та юридичних осіб, що вчиняли злочини, пов'язані з використанням офшорних юрисдикцій, здійснення операційної діяльності (наприклад, з формування та ведення Єдиного державного реєстру офшорних юрисдикцій та типів офшорних компаній та ін.).

На наше переконання, застосування офшорних схем завдає Україні критично високі збитки у вигляді неоподатковуваних операцій та активів, деформує конкурентне середовище, коли малі та середні підприємства сплачують податки, а низка великих суб'єктів господарювання їх приховує, окремі особи отримують надприбутки та збагачуються завдяки використанню офшорних зон. Це питання економічної та національної безпеки. Отже, в Україні актуалізувалося завдання

формування якісної цілісної (міжурядової) організаційно-управлінської системи керування політикою деофшоризації.

Формування необхідної організаційно-управлінської системи стане першим кроком у напрямі досягнення визначеної вище мети державної політики. Але першим системним результатом її функціонування має стати становлення дієвої системи моніторингу та контролю за зловживаннями з використанням офшорних юрисдикцій (причому всіх потенційних їх учасників – представників бізнесу і влади, банківського сектору тощо). Лише повноцінний контроль та невідворотне покарання змусять економічних агентів відмовитися від операцій з використанням офшорних юрисдикцій, пов'язаних із мінімізацією податкових платежів.

У руслі зазначеного ведемо мову про забезпечення повної поінформованості компетентних державних структур (Державна фіскальна служба України, Державна митна служба України, Державна служба фінансового моніторингу України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України) щодо фактичних власників підприємств і організацій (для чого слід за прикладом ЄС інституціоналізувати вимоги до підприємств, банків та інших фінансових установ вести відкриті реєстри власників клієнтів із наданням цієї інформації службам держфінмоніторингу), а також про удосконалення системи обміну інформацією між Україною та іншими країнами щодо здійснюваних підприємствами трансакцій, у т. ч. з офшорними структурами.

У підсумку має бути створена система зовнішнього покраїнного обміну даними, аудиту та звітування, а також внутрішнього моніторингу фінансових операцій (з ознаками фіктивності), активів підприємств, їх реальних власників та пов'язаних з ними осіб.

Окремим невід'ємним напрямом політики протидії ухиленню від сплати податків із застосуванням офшорних юрисдикцій має стати вибудування повноцінної інституційної інфраструктури деофшоризації та детінізації економіки України. Мова йде як про інституції, так і про інститути. Вище вже згадувалося про необхідність і про напрями покращення вітчизняної інституційної інфраструктури державної політики деофшоризації. Натомість потрібне й становлення системи суб'єктів публічного моніторингу та контролю. Як показує світовий досвід, у цих процесах активну роль реалізують банківські та фінансово-кредитні структури, незалежні фінансові аналітики, агентства з фінансово-економічної безпеки, незалежні аудиторські компанії, які, виявляючи оборудки з ознаками фіктивності та порушення закону, надають повну інформацію представникам державного фінансового моніторингу, контролюючих структур, податкової і митної служб, відстежують хід розслідування, стан притягнення винних осіб до покарання, відшкодування завданих державі збитків, іншим суб'єктам, висвітлюють необхідні відомості у ЗМІ.

Більша чисельність, кращі можливості та більш активна діяльність такого роду інституцій дала б змогу підвищити ефективність державного регулювання у сфері застосування офшорних зон для ухилення від оподаткування засобами більш якісного незалежного та незаангажованого моніторингу та контролю фінансових операцій, вищого рівня прозорості розслідувань, притягнення до відповідальності, гласності в межах політики деофшоризації.

Потребує свого покращення й система інститутів. До прикладу, як свідчить закордонний досвід, ефективними інструментами та засобами тут є інститути трастів, анонімних компаній та осіб, анонімних рахунків, банків з офшорним статусом. Законодавче закріплення статусу та врегулювання відносин цих інститутів дозволило б підвищити рівень прозорості фінансових операцій.

Принципово новим кроком у сфері протидії ухиленням від сплати податків із використанням офшорних зон стало б створення Єдиного державного реєстру офшорних юрисдикцій та типів офшорних компаній, а також застосування інституту декларації про неофшорний статус, який видається компетентним органом іноземної держави підприємству, зареєстрованому в офшорній зоні, але яке функціонує легально та не є включеним до переліку офшорів, не є інкорпорованою компанією. У разі неподання підприємством Декларації про неофшорний статус відповідна операція вважається незаконною.

Щодо фізичних осіб, то прикладним є інструмент їх нульового декларування. Фактично це часова межа, до якої має відбутися повне декларування майна та капіталу фізичних осіб за кордоном та після якої всі операції з ними підлягатимуть оподаткуванню. Для заохочення громадян до декларування на етапі нульового декларування потрібно забезпечити пільгову ставку податку, а також надати гарантії відсутності санкцій до осіб, які задекларували активи.

Так, головним інститутом, об'єктом якісного регулювання фінансових відносин, зокрема в межах використання офшорних юрисдикцій для ухилення від оподаткування, залишається інститут контрольованих іноземних компаній. Це нерезиденти України, але які управляються та контролюються юридичними чи фізичними особами – резидентами країни. Власне, схеми з ухилення від сплати податку якраз і передбачають застосування таких фірм – прокладок (контрольованих іноземних компаній).

Для обліку їх діяльності в Україні потрібно сформувавши необхідні умови з обміну податковою інформацією, її захисту та безпеки, ІТ-інфраструктури, системи моніторингу та контролю.

Окремим аспектом постає й питання фінансово-економічної безпеки вітчизняних підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, оскільки вони також піддаються впливу комплексу ризиків і загроз унаслідок участі в операціях із виведення капіталу за кордон, його зберігання, переміщення і т. ін. навіть у разі, якщо не обізнані з тим, що взяли участь в операціях з активами тіншового чи нелегального походження. У цьому контексті слід реалізувати низку заходів з підвищення рівня обізнаності підприємств, які взаємодіють із нерезидентами, в частині: інструментарію перевірки безпечності іноземного контрагента, його реальних власників і бенефіціарів; ідентифікації підозрілих фінансових операцій; реальних обсягів господарської діяльності та звичних практик закупівлі / продажу товарів (послуг); якості банківських і страхових організацій, які обслуговують фінансові та інші операції контрагента.

Стратегічним імперативом державної політики деофшоризації економіки України задля ухилення від сплати податків має стати демонополізація економіки, підвищення її інвестиційної привабливості, покращення бізнес-клімату, розвиток сектору цифрової економіки, інтеграція країни у глобальне цифрове середовище. Іншими словами, важливо, аби в Україні було створене середовище, яке рівне для всіх економічних агентів та сприятливе для ведення бізнесу і розвитку компаній. Отримання прийняттого (хоча й меншого порівняно із застосуванням офшорних схем) прибутку стане кращою альтернативою для суб'єктів господарювання та національної економіки загалом.

Очевидно, що для зміни ситуації в Україні необхідно провести цілий комплекс реформ – від подальшої дерегуляції бізнесу, повної інформатизації відносин у дозвільній сфері, ліцензуванні, сфері державних послуг, удосконалення системи оподаткування і т. д. до забезпечення максимальної прозорості та контролю господарської діяльності, недопущення будь-яких зловживань, отримання незаконних преференцій та переваг (у т. ч. із застосуванням у таких цілях

адміністративного ресурсу, рішень органів влади та місцевого самоврядування) окремих суб'єктів господарювання.

Але потрібно вести мову й про лібералізацію валютного законодавства (зі запобіжниками ефективного контролю над здійснюваними трансакціями) і скасування наявних на сьогодні вимог до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності відносно продажу валютної виручки, запровадження вільного руху капіталу. Власне, одним з чинників, що схиляє суб'єктів вітчизняного бізнесу до застосування операцій з офшорними юрисдикціями, є чинні вимоги щодо обов'язковості для експортерів продажу та переведення у гривню частини валютної виручки. Своєю чергою, нестабільність курсу гривні (як у бік девальвації, так і ревальвації) та ненадійність вітчизняної банківської системи слугують достатньо вагомими аргументами на користь прийняття рішення про утримання капіталу на закордонних рахунках.

Зняття будь-яких заборон значно спростило б умови вкладення прямих іноземних інвестицій в Україну, а також безперешкодного їх виведення, включно з отримуваним прибутком. Одночасно додамо, що лібералізація валютного законодавства потребує підкріплення гарантіями захисту права власності. Адже їх недостатність суттєво стримує зовнішні інвестиції у вітчизняну економіку. Очевидно, що в нашій країні назріла потреба в реформуванні судової системи, у межах якого достатня увага була б приділена питанням охорони та захисту права власності.

Органам державного управління слід працювати й у напрямі підвищення відкритості бізнесу. Для цього слід визначити кількісні обмеження (обсяги діяльності, чисельність акціонерів, ланок у власності), при проходженні яких суб'єкт господарювання зобов'язаний надавати визначений комплекс інформації про свою діяльність. Дієвим засобом може стати зниження рівня відповідальності проходження аудиту за такими критеріями, як обсяги діяльності та кількість акціонерів та ін. Під час проведення аудиту має розкриватися інформація про всіх власників та засновників на всіх етапах реєстрації власності підприємства – до кінцевих бенефіціарів, асоційованих та афільованих структур. Для забезпечення більшої поінформованості про підприємства може використовуватися інструмент державного замовлення, коли однією з вимог є повна достовірна інформація про бізнес та власників підприємства.

Важливе значення має використання в цих цілях можливостей фондової системи країни. Грошові засоби юридичних осіб можуть залучатися на фондовий ринок завдяки формуванню преференційної системи, коли особи, які інвестують частину власних фінансових ресурсів в інструменти фондового ринку, отримують низку переваг, передусім у ресурсах – кредитних, інженерно-комунікаційних, інфраструктурних, ліцензійних, дозвільних.

Державні інвестиційні проекти можуть фінансуватися не прямим наданням фінансових ресурсів, а шляхом придбання державою фінансових інструментів, зокрема акцій, емітентами яких виступають суб'єкти господарювання, через які реалізуються державні інвестиційні програми та / або здійснюється фінансування інвестиційних проектів.

Подальшому покращенню бізнес-середовища, а також підвищенню рівня інвестиційної привабливості економіки України може слугувати втілення низки заходів податкового характеру, одночасно орієнтованих на протидію ухиленню від сплати податків із застосуванням офшорних юрисдикцій. Йдеться про введення у податкове законодавство понять офшорної компанії, контрольованої компанії, кінцевого бенефіціару, консолідованої групи платників податків, контрольованої угоди і т. ін.

Важливо також впроваджувати заходи з врегулювання оподаткування непрямих та нерепатрійованих доходів резидентів від участі в іноземних компаніях; ввести порядок нарахування і сплати ПДВ імпортерами, які здійснюють попередню оплату поставок товарів (послуг) нерезидентів у момент здійснення платежу з наступним перерахуванням при їх митному оформленні доходів резидентів від участі в іноземних компаніях; ввести порядок нарахування і сплати ПДВ імпортерами, які здійснюють попередню оплату поставок товарів (послуг) нерезидентам у момент здійснення платежу з наступним перерахуванням при їх митному оформленні (що забезпечить протидію діяльності підприємств-одноденок для незаконного виведення капіталу, вирівняє умови конкуренції при придбанні продукції у вітчизняних товаровиробників та у нерезидентів).

Важливе значення мають й валютні заходи. Для усунення преференцій підприємств-спекулянтів потрібно ввести моніторинг у режимі реального часу транскордонного проходження коштів. Компетенції вітчизняних податкових органів слід розширити до валютного регулювання і контролю шляхом введення порядку обов'язкового повідомлення митними органами і банками податкових органів про всі здійснювані фізичними та юридичними особами валютні операції з виведення капіталу; посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за незаконне виведення капіталу під виглядом неоплаченої покупами-нерезидентами продукції, непогашених імпортних авансів, непогашених позичальниками-нерезидентами кредитів, сплати завищених відсотків за іноземними кредитами, протермінування зарахування та неповного зарахування валютної виручки на банківські рахунки при зовнішньоторговельній діяльності.

Висновки. Фінансова безпека країни є однією з ключових та системоутворюючих складових її економічної безпеки, визначає стан фінансової системи щодо стабільного соціально-економічного розвитку та стійкості країни до внутрішніх і зовнішніх фінансових криз, можливості для реалізації національних фінансово-економічних інтересів. Стан фінансової безпеки України недостатній. До її послаблення призвів вплив низки чинників, серед яких високий рівень зловживань, пов'язаних із використанням офшорних юрисдикцій для мінімізації податкових платежів вітчизняного бізнесу.

З огляду на зазначене метою державної політики має стати зміцнення фінансової безпеки України шляхом протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій. Досягнення цієї мети пов'язане зі зміцненням бюджетної, грошово-кредитної, боргової складових безпеки та фінансової безпеки суб'єктів реального сектору економіки. Отже, стратегічними завданнями державної політики визначені: критичне скорочення рівня (ліквідація) несплачених податкових платежів через використання офшорних юрисдикцій та збільшення податкових надходжень до бюджету; збереження капіталу в країні та його продуктивне використання, зокрема як інвестиційного ресурсу; системна детінізація економіки; ліквідація проявів девіантної поведінки економічних агентів (псевдоекспорт / імпорт, трансфертне ціноутворення, псевдоінвестиції тощо); формування «рівного» конкурентного середовища для стимулювання розвитку МСП, легального господарювання, інноваційно-технологічного підприємництва.

На реалізацію цих завдань спрямоване досягнення таких стратегічних пріоритетів державного регулювання економіки: удосконалення організаційно-управлінської системи протидії офшоризації; становлення дієвої системи моніторингу та контролю за зловживаннями з використанням офшорних юрисдикцій; вибудування повноцінної інституційної інфраструктури деофшоризації

та детінізації економіки; формування комплексу економічних стимулів раціональної поведінки економічних агентів; демонополізація економіки, підвищення її інвестиційної привабливості, покращення бізнес-клімату, розвиток сектору цифрової економіки, інтеграція країни у глобальне цифрове середовище.

Список використаних джерел

1. Financial Secrecy Index. Report on Ukraine – 2018. *Tax Justice Net*: Website. URL: <https://fsi.taxjustice.net/en/%20database/Ukraine.xml>
2. Августин Р. Р. *Теоретико-методологічні засади та прикладні інструменти державної політики системної детінізації економічних відносин в Україні*: монографія. Тернопіль: Крок, 2017. 309 с.
3. Васильчук Т. Г., Волошин В. І. Економічна безпека підприємництва в умовах європейської інтеграції України. *Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект*: сб. науч. тр. 2007. С. 1639-1644.
4. *Виведення капіталів з України: масштаби та напрямки запобігання*: аналіт. доп. / Тишук Т. А., Павлова А. М., Махортых Д. О., Іванов О. В. Київ: НІСД, 2013. 39 с.
5. Власюк О. С. *Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації*: монографія. Київ: НІСД, 2014. 432 с.
6. Воронина Н. В., Воронина А. М. Формирование и развитие офшорных зон. *Национальные интересы: приоритеты и безопасность*. 2007. № 3. С. 19-29.
7. Гречко А. В. Механізм трансфертного ціноутворення в Україні як інструмент контролю за операціями між пов'язаними особами. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*: зб. наук. пр. 2016. № 13. С. 85-91.
8. Глушенко С. В., Казакова М. О. Мінімізаційні податкові схеми: зарубіжна та українська практика. *Магістеріум. Економічні студії*. 2014. Вип. 56. С. 21-25.
9. Жукова О. Контрольовані іноземні компанії: проблеми можливої ідентифікації та майбутнього оподаткування. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 5. С. 6-10.
10. Карнаух Т. М. Трансфертне ціноутворення: сутність та перспективи запровадження в Україні. *Наукові записки НАУКМА. Юридичні науки*. 2015. Т. 168. С. 120-124.

References

1. Financial Secrecy Index. Report on Ukraine – 2018 (2018). *Tax Justice Net*: Website. Retrieved from <https://fsi.taxjustice.net/en/%20database/Ukraine.xml>
2. Avhustyn, R. R. (2017). *Teoretyko-metodolohichni zasady ta prykladni instrumenty derzhavnoyi polityky systemnoyi detinizatsiyi ekonomichnykh vidnosyn v Ukraini [Theoretical and methodological foundations and applied instruments of the state policy of systematic shadowing of economic relations in Ukraine]*. Ternopil: Krok. [in Ukrainian].
3. Vasylytsiv T. G., & Voloshyn V. I. (2007). Ekonomichna bezpeka pidpryemnytstva v umovakh yevropeyskoyi intehratsiyi Ukrainy [Economic security of entrepreneurship in the conditions of European integration of Ukraine]. In *Problemy razvitiya vneshneekonomicheskikh svyazey i privlecheniya inostrannykh investitsiy: regional'nyy aspekt [Problems of developing foreign economic ties and attracting foreign investment: regional aspect]* (pp. 1639-1644). [in Ukrainian].
4. Tyshchuk, T. A., Pavlova, A. M., Makhortych, D. O., & Ivanov, O. V. (2013). *Vyvedennya kapitaliv z Ukrainy: masshtaby ta napryamky zapobihannya [Withdrawal of capital from Ukraine: scale and directions of prevention]*: Analytical report. Kyiv: NISS. [in Ukrainian].
5. Vlasyuk, O. S. (2014). *Aktual'ni problemy finansovoyi bezpeky Ukrainy v umovakh postkryzovoyi transformatsiyi [Actual problems of financial security of Ukraine in conditions of post-crisis transformation]*. Kyiv: NISS. [in Ukrainian].
6. Voronina N. V., & Voronina, A. M. (2007). Formirovaniye i razvitiye offshornykh zon [Formation and development of offshore zones]. *Natsional'nyye interesy: priority i bezopasnost' – National interests: priorities and security*, 3, 19-29. [in Russian].
7. Hrechko, A. V. (2016). Mekhanizm transfertnoho tsinoutvorennya v Ukraini yak instrument kontrolyu za operatsiyamy mizh pov'yazanymy osobamy [Transfer pricing mechanism in Ukraine as a tool for controlling transactions related parties]. In *Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyiv Polytechnic Institute» [Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»]*: Vol. 13. (pp. 85-91). [in Ukrainian].
8. Hlushchenko, S. V., & Kazakova, M. O. (2007). Minimizatsiyni podatkovy skhemy: zarubizhna ta ukraiyins'ka praktyka [Minimization tax schemes: foreign and Ukrainian practice]. *Mahisterium. Ekonomichni studiyi – Magisterium. Economical studies*, 56, 21-25. [in Ukrainian].
9. Zhukova, O. (2019). Kontrol'ovani inozemni kompaniyi: problemy mozhlyvoyi identyfikatsiyi ta maybutn'oho opodatkuvannya [Foreign controlled companies: problems of possible identification and future taxation]. *Visnyk. Ofitsiyno pro podatky – Bulletin. Officially about taxes*, 5, 6-10. [in Ukrainian].

10. Karnaukh, T. M. (2015). *Transfertne tsinoutvorennya: sutnist' ta perspektyvy zaprovadzhennya v Ukraini* [Transfer pricing: the essence and prospects of implementation in Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky – NaUKMA Scientific papers. Legal sciences*, 168, 120-124. [in Ukrainian].

Vasylytsiv T. H., Mulska O. P., Vasylechko N. V. Strategic priorities for public policy to counter tax evasion using offshore jurisdictions.

The authors substantiate the relevance of the formation and implementation of state policy in strengthening the financial security of Ukraine by combating tax evasion using offshore zones. The novelty of the research results is the coordination of strategic tasks and strategic priorities of the state policy within the strategic sequences. The practical significance of the results makes them applicable for central authorities to develop a strategy and tactics to strengthen the state's financial security and combat tax evasion using offshore zones. The study uses a scientific method of analysis and synthesis to justify the strategic tasks and strategic priorities of the state policy of strengthening the financial security of Ukraine by combating tax evasion using offshore zones. The purpose of the state policy is defined as strengthening the financial security of Ukraine by combating tax evasion using offshore jurisdictions. The achievement of this goal is connected with the strengthening of a budgetary, monetary-credit, debt security. The authors suggest the following strategic objectives of the state policy: a critical reduction in the unpaid tax payments through the use of offshore jurisdictions and the increase of tax revenues to the budget; preservation of capital in the country and its productive use, in particular as an investment resource; systemic economic de-shadowing; eliminating the manifestations of deviant behaviour by economic agents; formation of the "equal" competitive environment for stimulating the development of SMEs, legal management, innovation, and technological entrepreneurship. The following strategic priorities of state economic regulation should be achieved: improvement of the organizational-managerial system of combating offshore market; establishment of an effective system for monitoring and control of abuses using offshore jurisdictions; building up a full-fledged institutional infrastructure of de-offshoring and de-shadowing of the economy.

Keywords: state financial security, strategic priorities, offshore jurisdictions, tax evasion.

Васильців Тарас Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: tgvas77@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2889-6924>).

Vasylytsiv Taras Hryhorovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of the Department of problems of social and humanitarian development of the regions of the Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine.

Мульська Ольга Петрівна – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: oliochka.mulska@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1666-3971>).

Mulska Olha Petrivna – Ph.D. (Econ.), Researcher of the Department of problems of social and humanitarian development of the regions of the Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine.

Василечко Наталія Володимирівна – аспірантка Національного інституту стратегічних досліджень (e-mail: natalia.vasylechko@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6974-5129>).

Vasylechko Natalia Volodymyrivna – Postgraduate of the National Institute for Strategic Studies.

Надійшло 23.01.2020 р.